

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصول علم اقتصاد

ارائه ای از: احسان اصلانی
سید محمد هادی طباطبایی

استاد: دکتر صدیقه طوطیان

چگونگی تعیین قیمت و مقدار تولید؟

تولید کنندگان و عرضه کنندگان

جامعه ←

خانوارها

بازار رقابتی کامل

در این بازار فرض می شود که تعداد بنگاه ها آنقدر زیاد است که هیچکدام به تنهایی نمی تواند روی قیمت تاثیر گذار باشند

در صورتی که بنگاهی در این بازار کالای خود را **گران تر** 1) بفروشد؛ مردم به سایر بنگاه ها مراجعه کرده، کالای مورد نیاز را تامین می کنند

در صورتی که بنگاهی **ارزان تر** بفروشد در اولین فرصت تمامی 2) اجناس آن ها به فروش می رود و به ناچار باید از بازار خارج شود و یا آنقدر گران بخرند و ارزان بفروشند تا ورشکست شوند

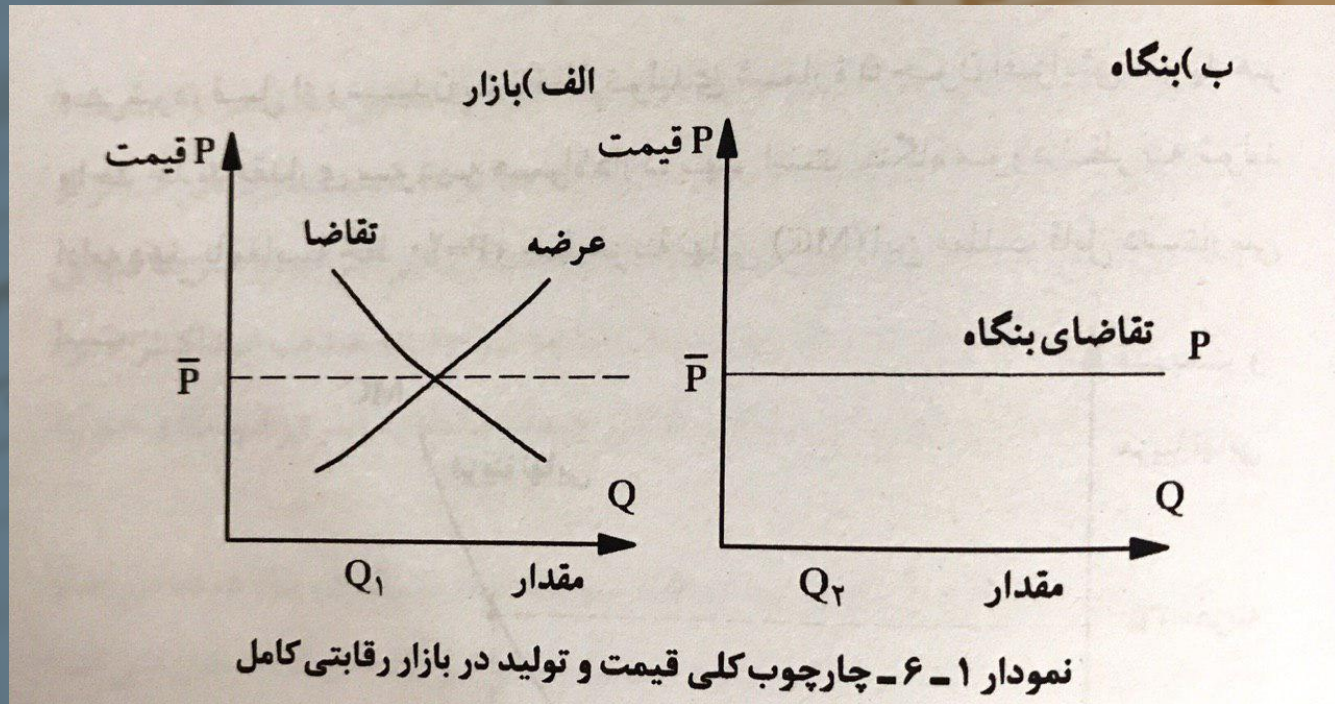
← قیمت واحد از سوی همه ی بنگاه ها

← ورود و خروج آزاد بنگاه ها

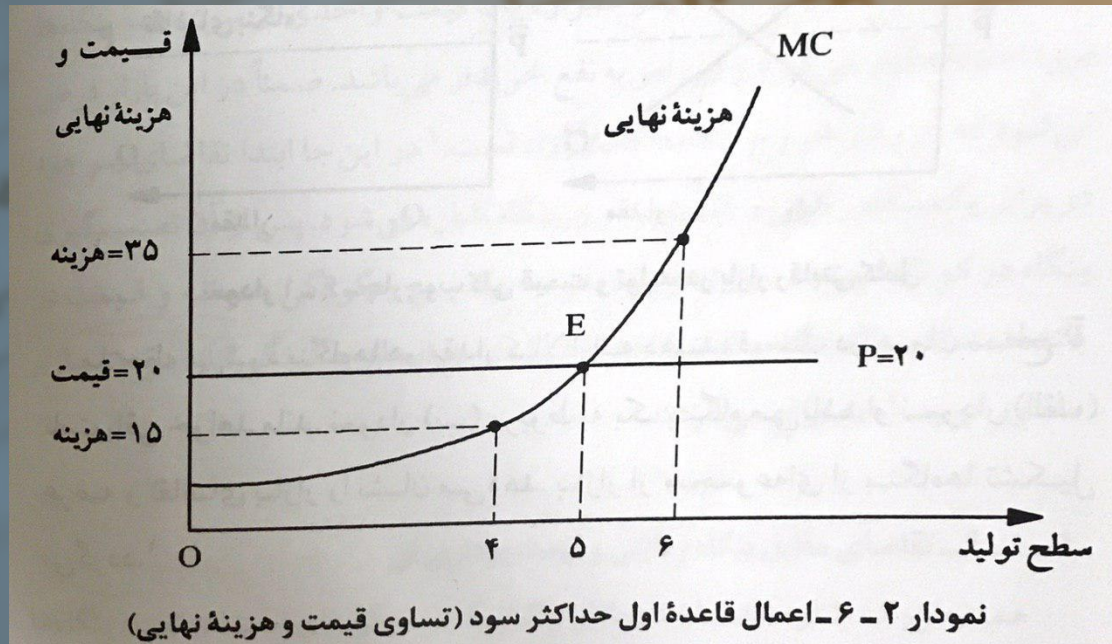
تقاضای مقابل بنگاه رقابتی و قیمت برداری آن

- ← بنگاه ها حالت ستیزه جویی ندارند
- ← هر مقدار کالا عرضه کنند قیمت در یک سطح باقی می ماند

اتخاذ تصمیم بنگاه رقابتی در کوتاه مدت

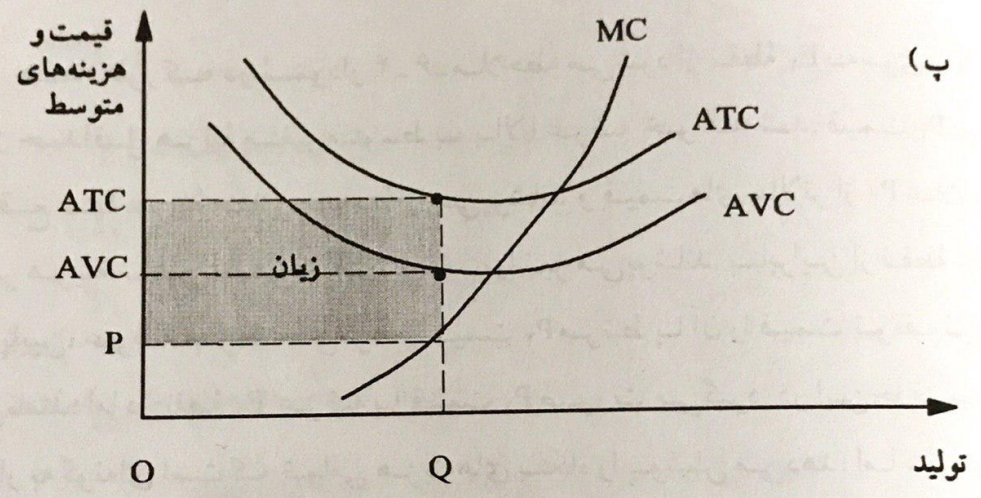
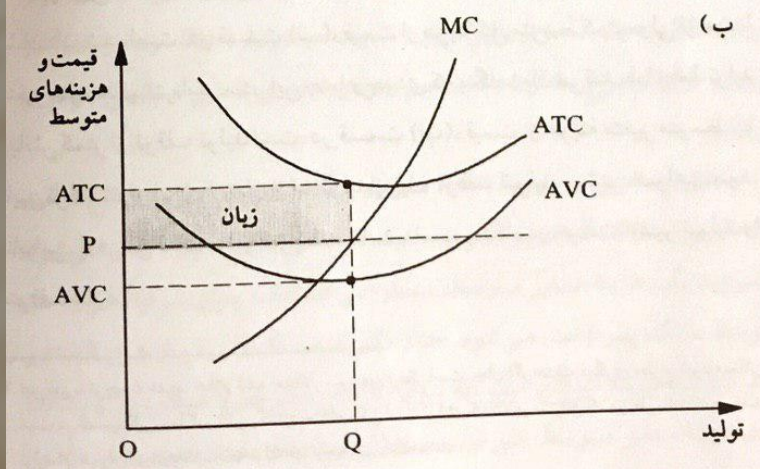
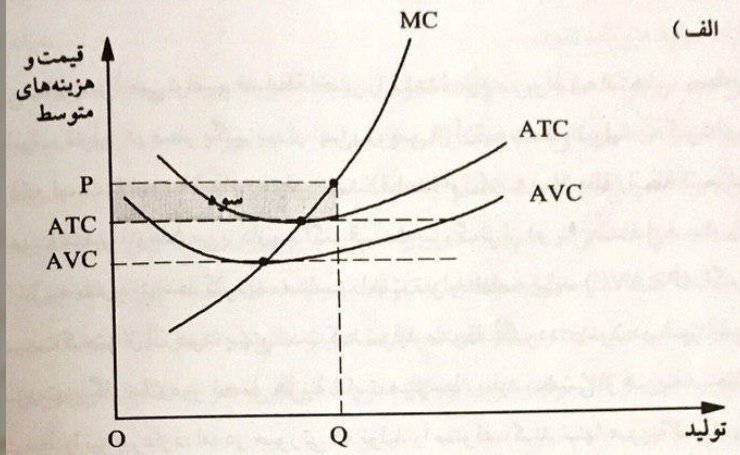
- اصولا هدف بنگاه ها دستیابی به حداکثر سود است
- بهترین نقطه انجام تولید برای بنگاه رقابتی همان نقطه برابری قیمت و هزینه نهایی است

تصمیم‌گیری بر ادامه تولید یا توقف آن

شرط تساوی قیمت و هزینه نهایی باید رعایت گردد ←
!گاهی تولید نکردن از تولید کردن سود آورتر است ←

نمودارهای ۳-۶ - اتخاذ تصمیم بنگاه در کوتاه مدت

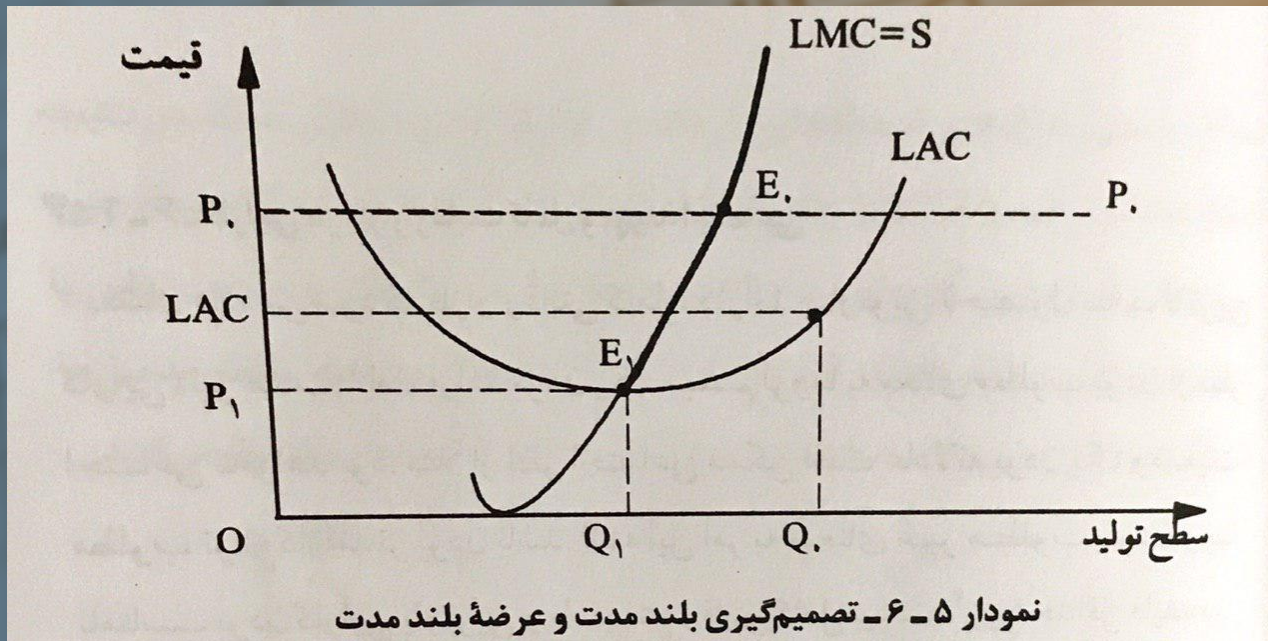

... زیان دهی و ادامه ی تولید بنابر مصلحت ملی؟ یا

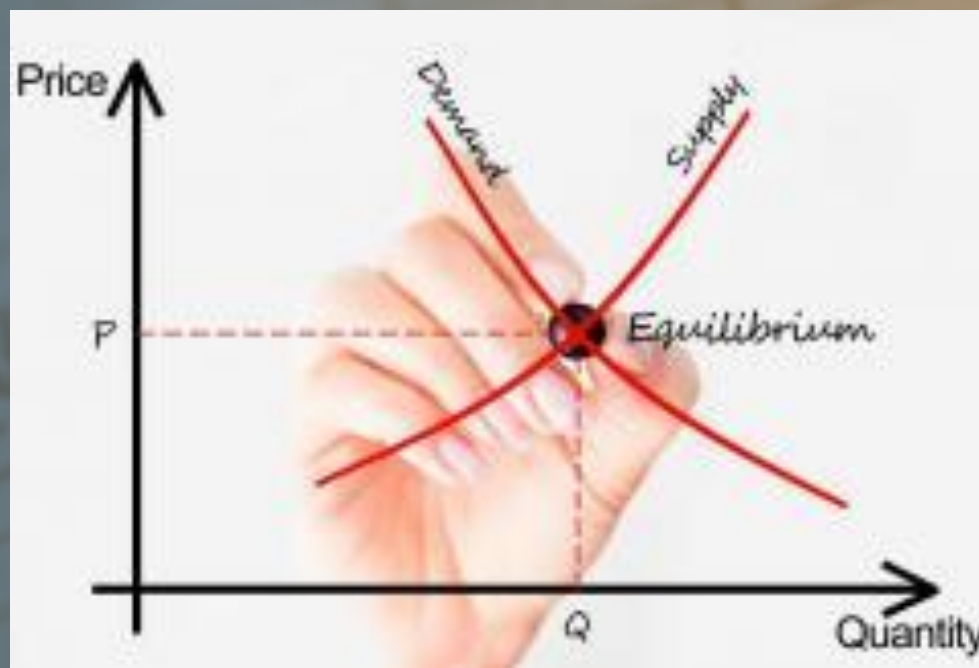

اتخاذ تصمیم در بلند مدت

- ← هزینه ثابت و متغیر وجود ندارد بلکه تمامی هزینه ها متغیرند
- ← تا زمانی که به تولید ادامه میدهد که قیمت بیشتر از هزینه کل متوسط باشد

کارایی در بازار رقابت کامل و بهینه اجتماعی

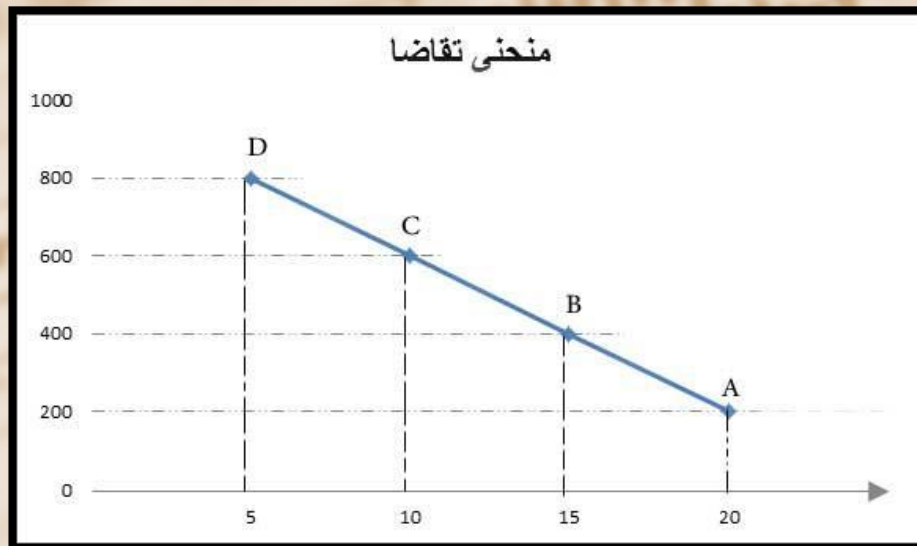

پایان بخش اول

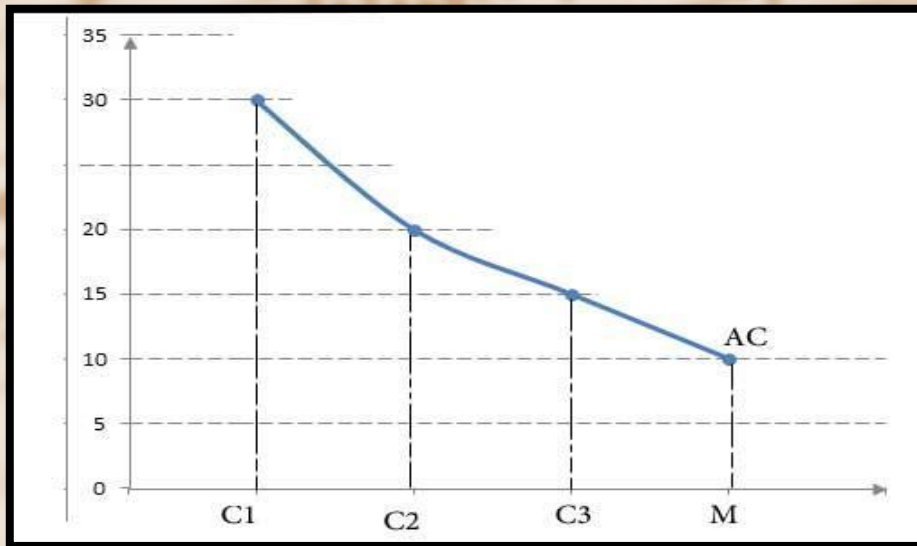
وضعیت حاکم بر قیمت و تولید در بازار انحصاری

- انحصاری کامل
- انحصاری چند گانه
- رقابت انحصاری

علل ایجاد انحصار و چارچوب حداکثر شود

1. وضعیت انحصار طبیعی
2. اختیار داشت عظیم و دسترسی به امکانات
3. سیاست های خاص دولت

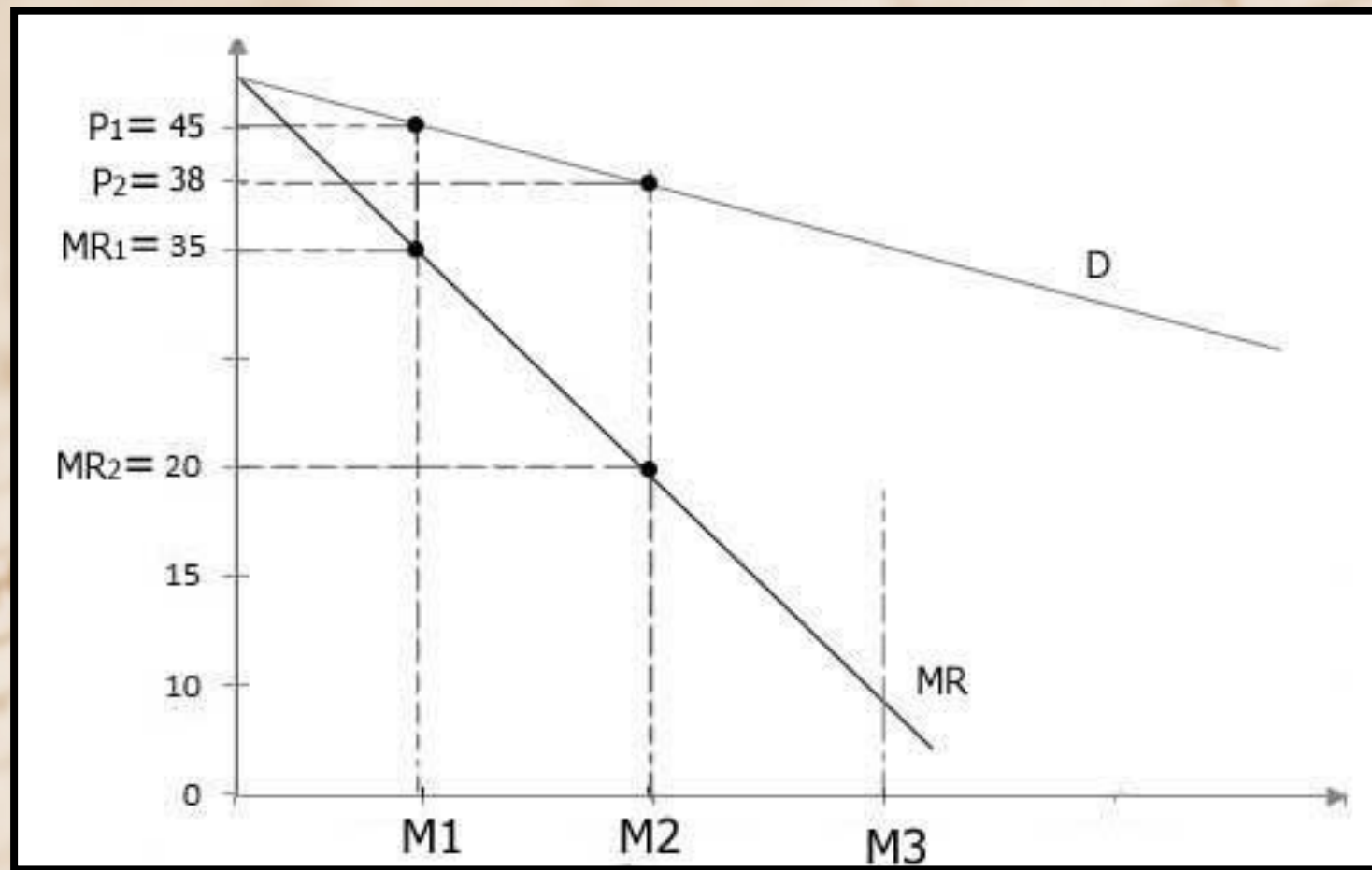

چارچوب حداکثر سود در بازار انحصاری

◆ در بازار رقابت کامل در آمد نهایی ، افزایش در درآمد کل است که به سبب افزایش یک واحد در فروش به وجود می آید شرط لازم برای حداکثر سود در بازار رقابت تساوی قیمت با هزینه نهایی است .

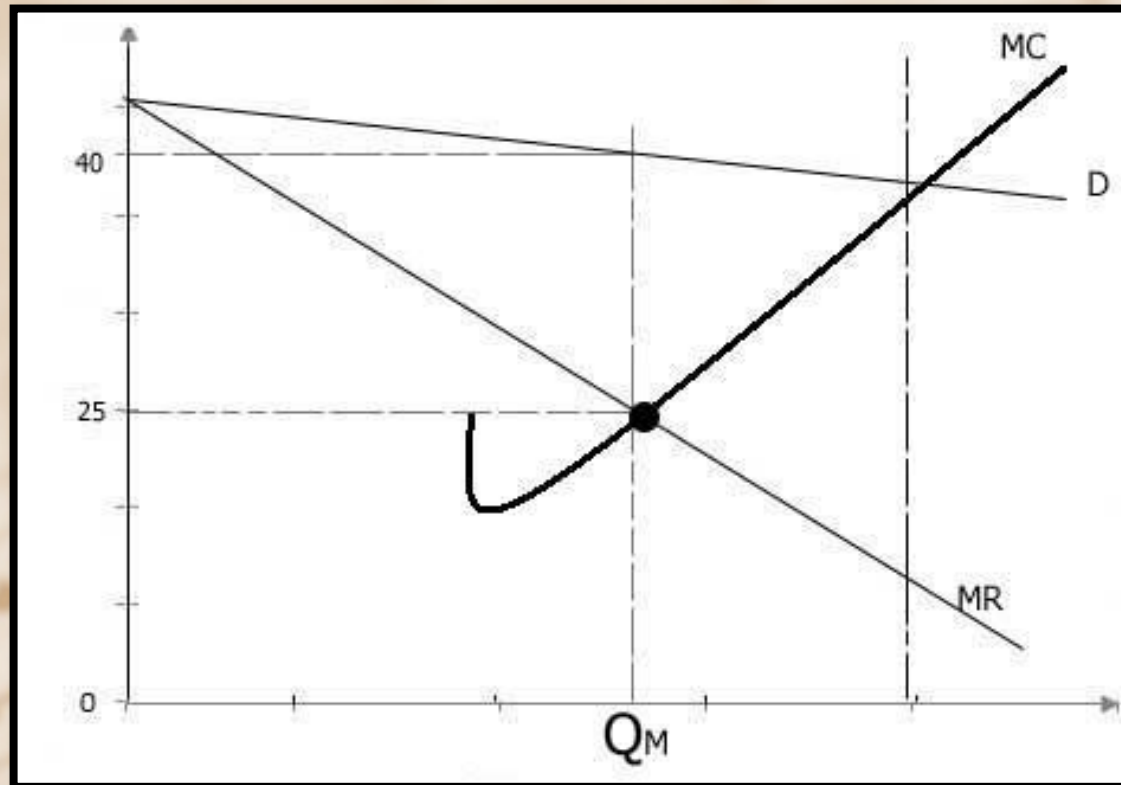
◆ در بازار انحصار، در آمد نهایی برابر با قیمت نیست . چون واحد های بعدی فروش درآمدهای ب درآمد کل می افزایند که برابر با قیمت نمی باشد .

چارچوب حداکثر سود در بازار انحصاری

چگونگی حداکثر سود در بازار انحصاری

انحصار گران

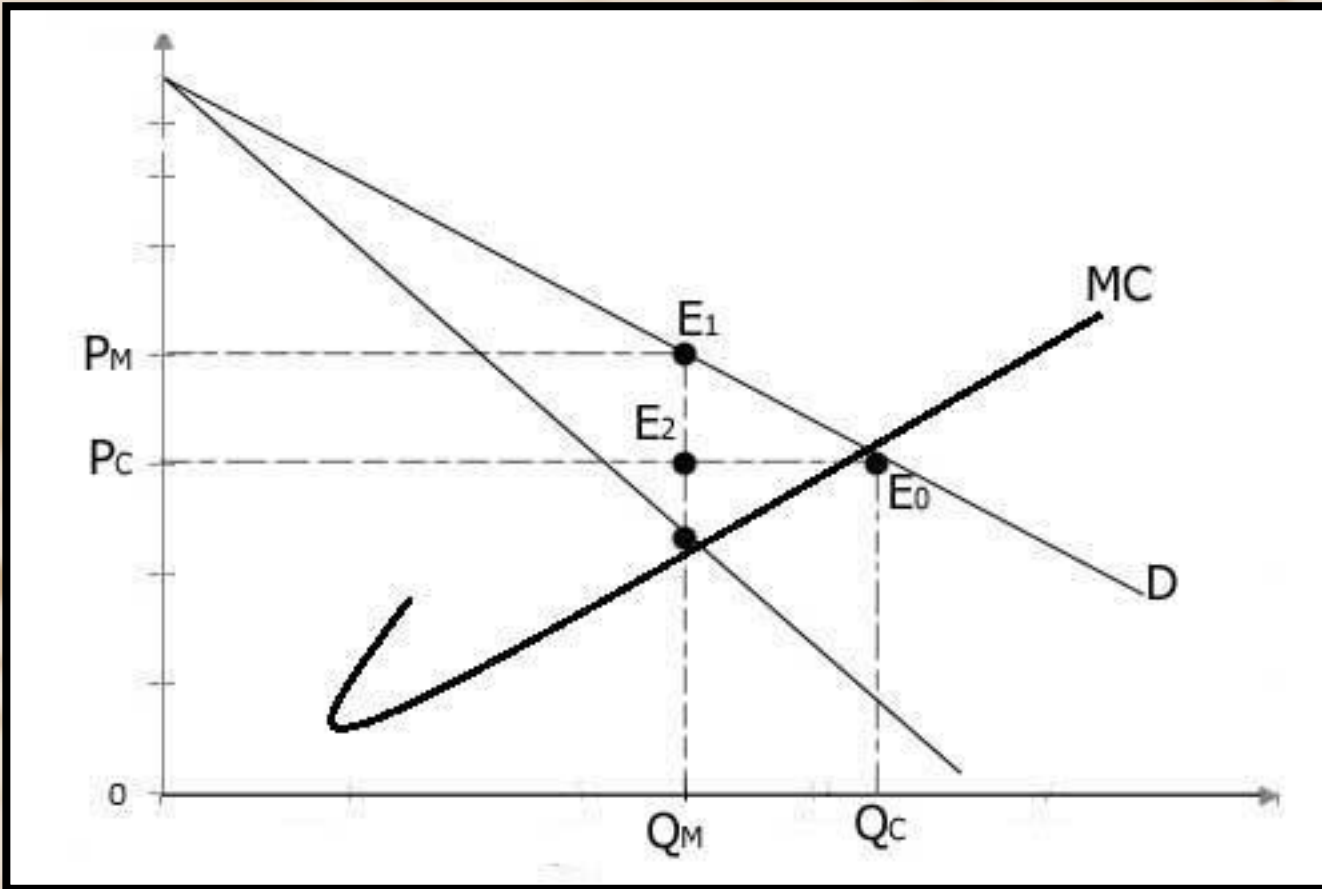
معمو

لأ در بلند مدت سود می برند چون رقیبی برای آن ها وجود ندارد .

مقایسه انحصاری با رقابت

- ❖ قیمت در بنگاه رقابتی برابر با هزینه نهایی است ؛ در حالی که در بازار انحصاری قیمت بالاتر از هزینه نهایی است .
- ❖ تولید حداکثر سود بنگاه انحصاری نسبت به رقابتی از کارآیی کمتری برخوردار است .
- ❖ انحصار گر در صورتی که به سوی سرمایه گذاری های عظیم ملی و به همراه پیشرفت تکنولوژی حرکت کند در حالی که در بنگاه رقابتی چنین منافعی به همراه ندارد .

مقایسه انحصاری با رقابت

تولید و قیمت در بازار های انحصار چندگانه و رقابت انحصاری :

✓ در انحصار چند گانه تنها چند بنگاه محروم بر بازار حاکم هستند و در نتیجه می توانند روی قیمت و تولید تأثیر بگذارند . در نتیجه به تصمیم گیری و کارکرد هر کدام روی بقیه موثر می باشد .

✓ معمو

لأ در انحصار چندگانه برای رسیدن به حداکثر سود با هم ائتلاف کرده و به صورت

✓ معمولاً قیمت را باله تراز بنگاه رقابتی و تولید را کمتر در نظر می گیرند .

چارچوب کلی رقابت انحصاری

• در این نوع یک مجموعه کالا وجود دارند که هر بنگاه کالایی را تولید می کند

که جانشین نزدیک محصولات تولید شده توسط بنگاه می باشد

• تعداد بنگاههای رقابت انحصاری بسیار زیاد می باشد اما به اندازه ای نیست

که نتوانند روی قیمت تاثیر بگذارند .

• در این نوع هم خصوصیات رقابتی دارند و هم انحصاری

• کالاهایی مثل نوشابه ، حبوبات ، پارچه ، لوازم التحریر ، شامل این نوع بازار

می شوند .

- تعداد در کوتاه مدت و بلند مدت در بنگاه رقابت انحصاری
- در این نوع رقابت ، مانند رقابت کامل ممکن است در کوتاه مدت سود آور باشد و همانند انحصاری در سطحی از تولید فعالیت می کند .
  - علاقه ای برای ورود شرکت های جدید وجود دارد و در نتیجه تقاضا برای بنگاه موجود کم شده و رفته رفته سود آن ها به حداقل خواهد رسید .
  - در مقایسه با بازار رقابتی کامل تولید در بازار رقابت انحصاری کمتر و قیمت بالاتر می باشد ، پس از لحاظ قیمت و تولید رقابت انحصاری مشابه بازار انحصاری کامل می باشد .

تعادل در کوتاه مدت و بلند مدت در بنگاه رقابت انحصاری

